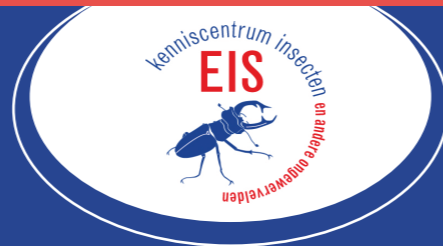

De reuzenhoornaar nieuw op de Unielijst, maar niet verwacht voor Nederland

Theo Zeegers, EIS Kenniscentrum Insecten

De Aziatische hoornaar was jarenlang de enige hoornaar (en zelfs het enige insect) op de Europese Unielijst. De Nederlandse naam is ongelukkig, omdat er zeker een half dozijn hoornaarsoorten in Azië voorkomt. De grootste daarvan is de reuzenhoornaar. Deze is recent als tweede soort hoornaar aan de Unielijst toegevoegd.

De reuzenhoornaar (*Vespa mandarinia*) is met een lengte van 4,5 cm een meer dan imposante verschijning. Werksters zijn anderhalf maal zo groot als die van de Europese hoornaar (*Vespa crabro*) en geelpoot- of Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*). De soort kan met recht een vliegende draak genoemd worden. Opvallend is de zeer grote en geheel felgele kop. Zij komt oorspronkelijk voor in Oost-Azië, noordelijk tot Hokkaido. Bij het grote publiek is zij bekend van de natuurdocumentaires over hoornaars en honingbijen.

Gezien de enorme grootte, de angel van 6 mm en het gedrag om kasten van honingbijen binnen te dringen, is de reuzenhoornaar een soort waar we in Europa niet op zitten te wachten. En gelukkig komt ze hier ook niet voor. De plaatsing op de Unielijst is dus preventief, maar de Europese risicobeoordeling van deze soort laat zien dat er – na introductie – een risico op permanente vestiging in delen van Europa is. De soort heeft wel een paar jaar een eventuele kleine populatie gehad in de omgeving van Vancouver (Canada en USA), maar is daar inmiddels verdwenen.

Andere 'reuzen'

Een gelijkende exotische soort die wél in Europa voorkomt maar níet op de Unielijst staat, is de zuidelijke reuzenhoornaar (*Vespa soror*). Oorspronkelijk komt ze voor in Oriëntaals Azië, noordelijk tot Sjanghai. Ze is recent echter gemeld uit het noorden van Spanje. Omdat de oorspronkelijke verspreiding subtropisch is, lijkt een uitbreiding – als de soort zich al in Spanje zou vestigen – naar Centraal-Europa of zelfs Nederland onaannemelijk.

Ten slotte is er nog een enorm grote wespenssoort met een geheel gele kop: de reuzendolkwesp (*Megascolia maculata*) uit Zuid-Europa. Deze soort verschilt direct van alle hoornaars door het overwegend zwarte achterlijf met twee paar gele vlekken. De reuzendolkwesp wordt af en toe gezien in ons land. Het gaat dan om geïmporteerde dieren. De oosterse hoornaar (*Vespa orientalis*) wordt inmiddels jaarlijks in ons land aangetroffen.

Figuur 1. Kop van de reuzenhoornaar (*Vespa mandarinia*). (Foto: © EIS Kenniscentrum Insecten)

Figuur 2. Zeer grote wespen. Boven: werksters van hoornaars; van links naar rechts Europese hoornaar (*Vespa crabro*), reuzenhoornaar (*V. mandarinia*) en geelpoot- of Aziatische hoornaar (*V. velutina nigrithorax*). Onder links: reuzendolkwesp (*Megascolia maculata*) en onder rechts: reuzenhoutwesp (*Urocerus gigas*). (Foto: © EIS Kenniscentrum Insecten)

Verslepingen

Alle hoornaars en ook de reuzendolkwesp laten zich opvallend gemakkelijk verslepen, zowel per vliegtuig, boot als auto. De komende jaren zullen er onvermijdelijk meldingen blijven komen. Maar niet iedere versleping leidt tot vestiging. Gezien hun oorspronkelijke verspreiding, lijkt de kans op vestiging van alle andere in dit stuk genoemde exoten in ons land zeer klein, en daarmee blijft de Aziatische hoornaar oftewel geelpoethoornaar, *Vespa velutina*, een uitzondering.

Verder lezen

Zeegers, T., 2025. Aziatische hoornaar is here to stay. *Kijk op Exoten* 13(3): 20-21. [Klik hier.](#)

Europese risicobeoordeling: [Klik hier.](#)

